

Konran Kapada kon

HEBREO

nin Pinili' nan Dios

Say Maipa'ka' konan Sitin Surat

Sitin surat konran Judio nin mantumumbok kona ni Jesus, kai nin tanda' no si'noy nanurat. Si gagara a sinurat ya ket ta pigaw nin mapagsen a nakem ra maipa'ka' sa pammemper ra. Bana' ta man'umabaw nin kasan tegen a idap, dandani rayna nin pauryan a pammemper ra kona ni Cristo ket sumubli' sarayna sa rilihyon ran Judio. Iti konan sitin surat mampau'nawan nasaradti nin mi'nem nin parso maipa'ka' sa panunusa nan Dios konran mamauryan sa pammemper ra kona ni Jesus (2:1-4; 3:7-19; 4:11-13; 5:11-6:12; 10:26-39; 12:25-29). Liwaliawen nasara anamaet yupa' sa pangingipada na konra konran puon ra nin madaer sara sa pagmamatalek ra konan Dios (10:39-12:3). Mampagsenen nan nanurat a nakem ra yupa' sa pangingipatanda' na nin say maipa'ka' sa sangkata'gayan a kapapa'sar nan si syay Anak nan Dios.

Nipapalaway nayti e nin tulon bubagay a maipa'ka' kona ni Jesus:

Si primiro ket, sya a Anak nan Dios nin kasan tarana' tan kasan anggawan. Naadal na a katutulok konan Dios sin nangirangep yan dya'dya', ket bana' sa sain tan bana' ta syay Anak nan Dios, mas ata'gay yan adayo' dyan saray prupita tan si Moises, tan wanin et konran uanghil.

Ikarwa, say ginwa' na ni Jesus ket mas mablin adayo' dyan say man-gaw'en ran pupadi' ran Judio, kanya' nin sya a sinmili konra ta i'deng nasaran anggan-angga a tutawo konan Dios.

Ikatlo, bana' kona, nila'pos a pangingisalba konran tutawo bana' ta sya a maikana' nin mangwa' nin matukid a kaugalian ran Judio tan say gagara nin pangingida'ton nin uayep konan Dios.

Anaod, si nanurat, nibarita' nay maipa'ka' sa sain ta pigaw nin saray makabasa konan siti ket, mag'in nin ma'get a pammemper ra kona ni Jesus, mataman nin sabtan anan tuloy nin pakapai-paidap ra. Sa suyot a parti nan surat, binibilin nasaran maong ta pigaw nin kai sara nin kumadayo' konan Dios no kai edet, magkabyay saran mamaririket kona.

Say Linaman nan Sitin Surat

Sangkata'gayan ya si Cristo (1:1–10:18)

Nikiirgo yay Dios kontamo nin naipadalanan na konan si saya a kapadanan
kapada na (1:1–4)

Mas ata'gay ya anaod si Jesus dyan saray uanghil (1:5–2:18)

Si Moises, tagasirbi ya; Si Jesus, anak ya (3:1–4:13)

Say nikapadi' na ni Cristo, mas ata'gay dyan say nikapadi' nin
naipatukdo' sa Gugan-gan (4:14–7:28)

Nipagamet ya kona ni Jesus a mas mabistan nitarato (8:1–13)

Nika' naya ni Jesus a mas mabistan da'ton (9:1–10:18)

Idengan moyoy magkabyay nin maikana' konan Dios (10:19–13:19)

Dumaer nin milalo sa nipangako' nan Dios (10:19–12:3)

Say idap nin irangep nan sayay tawo nan Dios ket nigagaran
mangipatunong kona (12:4–10)

Parmawen moyo a magkabyay nin bilang sa pagkabyay nan Dios
(12:11–29)

Say gugawa' nin maikana' sa adapan nan Dios (13:1–19)

Bindisyon tan masusuyot nin pangigalang (13:20–25)

Nikiirgo yay Dios kontamo Yupa' konan Sya a Anak na

1 ¹Sin saytaw sin nu'na, si Dios, nangusar yan nagsikabarang nin
padalan sa naduma-duman panaon ta pigaw nin nikiirgo ya konran
pupuon tamo. Niyusar nasaray prupita na sa nipangwa' na nin wanin.
²Bale' sa siti nin susuyot nin panaon, si nangipadalanan nan Dios nin
kiirgo kontamo ket, anak naya. Yupa' konan sitin anak na, nagwa' nan
Dios nin pinarsa a sarba nga'min tan ipaikon na et kona a sarba nga'min.
³Syay paka'kitan nin kata'gayan nan Dios tan pinakarupa nayan Dios
bana' ta no ani yay Dios, wanin ya anamaet. Mangibwat sa pakayadi' nin
irgo na tamo' nin sitin anak na ket, mauksoy nayna a sarba. Sin naila'pos
nayna a gawa' na ta pigaw nin ringgasan natamo sa kukasalan tamo,
tinmekre' ya nin itaw ya sa pawanan nan Dios nin Sangkata'gayan itaw
sa langit,^a ⁴ket pinag'in yan mas ata'gay^b dyan saray uanghil. Kapada a
mas ata'gay ya dyan saray uanghil, si titulo a nibi nan Dios kona ket mas
ata'gay ya dyan say titulo ran uanghil.

Mas Ata'gay ya anaod tin Anak nan Dios Dyan saray Uanghil

⁵Wanin ta kasa gapo nin anghil a namaritaan nan Dios nin wana,

^a 1:3 Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Hebreo 8:1; 10:11–12. ^b 1:4 Mabasa et a maipa'ka'
sa no pa'no yan mas ata'gay a si Anak nan Dios tan no pa'non adayo' a kapapa'sar tan
nagwaan na sa Hebreo 7:7,19,22; 8:6; 9:23; 10:34; 11:16,35,40; 12:24.

“Si'ka, anak kata.

O', sawanin, pina'get koy nipa'nuyo' ko komo.”^c

Kai na anamaet nibarita' nin Dios sa sayay anghil,

“Si'ta, mitraama ata.”^d

⁶Anao, sin panaon anamaet nin nibaki' nayadti sa luta' a sya mansabtan yan Kaka^e, wan'an Dios,

“Matkap a raywen raya nin sarba ran uanghil ko.”^f

⁷Ibarita' na nin Dios maipa'ka' konran uanghil na a wana,

“Ibabaki' kosara ket

magwa' kosaran ibaki' sa naduma-duman padalan

bilang wadi', siri o apoy sara.”^g

⁸Bale' maipa'ka' konan Anak na, wan'an Dios,

“O Dios, mag'adi' kan kasan anggawan

tan say pag'uuray mo ket matu'rir.

⁹ Karirkant moy mapteg a gawa'-gawa' tan gura' moy duka'!

Ket bana' ta wanin, si'ko nin si Dios mo, tinudo' katan mag'in nin
ata'gay sa sarba

tan ginwa' katan mas maririket dyan saray kalalamo'
mo.”^h.

¹⁰Wana et nin Dios,

“Si'ka, Uunuren, pinarsa may mundo sin tarana'

tan mataman nin say langit ket gawa' nin gamet mo.

¹¹Sarban sain nin pinarsa mo, makasa,

bale' si'ka, main ka anggan-angga.

Sain say pinarsa mo, umran nin kapada nin seket

¹² ket kapadan panglus'ok mon manilin aysing,
galten tan silyan mo in.

Bale' si'ka, ambo' kan wanin;

kan pangumanan mo tan kasan anggawan mo.”ⁱ

¹³Kasa gapon lamang ni saya nin anghil a namaritaan nan Dios nin sayti e a nibarita' na konan Anak na:

“Tumekre' kadti sa pawanan ko

leg'an a sarba ran kuntra komo ket,

pasukuen kosaran liso sa adapan mo.”^j

^c 1:5a Kanta 2:7; Ginwa-ginwa' 13:33 ^d 1:5b 1 Cronica 17:13 ^e 1:6a Kaka - Mansabtan ya si Jesus nin Kaka bana' ta: 1) man'ikwinta yan kaka ran tutawo a pinag'in nan Dios nin a'nak na (Roma 8:29); 2) say sarba nga'min nin pinarsa, ket nibi kona a bilang nipatawir nan Dios; 3) syay u'na nin pinasubli' nan mabyay nin Dios ket nuli' yadtaw sa langit; 4) mas ata'gay ya dyan say sarba nga'min. ^f 1:6b Siti nin mabasa sa Deuteronomio 32:43a ket syay nipangipataros sa irgon Griego nin wan'an mabasa sa irgon Hebreo sa U'nan Tistaminto. ^g 1:7 Kanta 104:4 ^h 1:9 Kanta 45:6-7 ⁱ 1:12 Kanta 102:25-27
^j 1:13 Kanta 110:1; Ginwa-ginwa' 2:34

¹⁴ Si'no sarayti anaod saray uanghil? Ispirito sarayti nga'min nin mampagsirbi konan Dios ket, ibaki' nasara nin tumulong konran tutawon maisalba.

Dalepdepen Moyoy Maipa'ka' sa Nikaisalba moyo

2 ¹Bana' anaod ta wanin anay kata'gayan nan Anak nan Dios, kanya'
nin matkap a amingawen tamon maong a maipa'ka' kona nin niyakay kontamo ta pigaw nin kai atamo nin matawtaw.

² Anaod, say Gugan-gan a nipataoy yupa' konran uanghil^k ket matkap talagan tukiden ket, si si'numan a sinmubag, dinusa yan manepeg sa barang nipanubag na. ³Ay ket, madusa atamon mas mabyat nin adayo' no gurutan tamo a pinasyan anda' a nikaisalba tamo nin ginwa' nan Anak; kai tamo gapo nin mapal'isan in.^l Si Uunuren tamo nin diri nin si Jesus a nu'nan nangibarita' nin maipa'ka' sa pangingisalba na kontamo ket saray nakarnge' kona, nipatandaan ra anamaet kontamo tan tinistigusan ray katutu'wan. ⁴Si Dios anamaet, pinatutu'wan nay nipatanda' ra yupa' sa man-gaw'en nan makapaka'ngap nin pakatandaan a nangibwat kona tan nagsikabarang a mumilagro, tan yupa' sa nipuya' na konra nin nidumaduman pakababa' a mangibwat konan Ispirito na, dipindi no si'noy napili' nan puyaan.

Si Jesus, syay Bida tamo

⁵ Matkap tamo et anamaet nin amingawen in nin maipa'ka' kona ta konan nadundon li' nin sangkamundwan a man'ibarita' ko, ambo' nin saray uanghil a pinili' nan Dios nin manga'get li' no kai saray tutawo, ⁶ta main nin partin Masanton Kasuratan nin wanti ey mabasadta,

“O Dios, ani ket a tawo? Basta tawo sara
bale' mapanemtem mosara tanan pirmi
tan pagawan mosara!

⁷ Nikwa mosara et sa butang nin ayupa' dyan saray uanghil sa anted a panaon,
ket a lamang ginun-gunawan mosara nin pakayadi'
tan kagalangan a bara'mon sayay adi!^m

⁸ ta nikwa mo a sarban bubagay sa pakauray ra.”ⁿ

Ket bana' ta nikwa nan Dios a sarban bubagay sa pakauray nin tawo,
ma'kit tamo edet a kasa li' gapo nin animan nin ambo' nin iti sa
pakauray nin tawo.

^k **2:2** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Ginwa-ginwa' 7:38; Galacia 3:19. ^l **2:3** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Hebreo 10:27,30-31; 12:25-29. ^m **2:7** Sa raruman nikaisuratan siti sa Griego ket nailamo' a wanti: *tan tinudo' mosaran mag'uray sa ginwa' mo.* ⁿ **2:8** Kanta 8:4-6

Wanin man, sawanin nin panaon, say sarba ket ambo' et nin talagan iti sa pakauray nin tawo. ⁹Mataman bale' nin wanin, ma'kit tamo nin iti yayna sa u'na tamo si Jesus! Nikwa nayan Dios sa "butang nin ayupa' dyan saray uanghil sa anted a panaon" sin nag'in yan tawo ket, bana' sa nipati na, ginun-gunawan nayaynan "pakayadi' tan kagalangan nin bara'mon sayay adi." Bana' sa kamaungan nan Dios, pinati ya si Jesus ta pigaw nin awiten nay dusan patiti nin barang sayay tawo.

¹⁰O', pinarsa na a sarba nin Dios tan say sarba ket para kona ket, nigagara na a ika' nasara sa pinasyan anda' nin Pag'adian na, saray abaw a mantawagen nan a'nak na. Edet, maibagay a yup'a' sa nipangirangep na nin dya'dya' ni Jesus nin kapadan pangirangep ra, ket ginwa' nayan Dios nin maikana' nin peteg nin syay Bida ran saray naisalba.

¹¹Maibagay a nangirangep yan dya'dya' ta, syan si Jesus nin mampangitalaga konran tawo konan Dios, tan saran man'italaga na ket sayan-saya a parihon pamilya ra. Ket, bana' ta wanin, kai na iding'ey a tawagen natamon bubsat na. ¹²Wanti e nin nibarita' na,

"Ipatandaan ko konran bubsat ko a maipa'ka' komo, O Dios,
tan sa busel mi nin sarban mangrayo komo, mangansyon akon
pangrarayo komo."^o

¹³Wana et anamaet,

"Si'ko, mampagmatalek ako konan Dios."^p

Wana et,

"Iti kami nin saray a'nak nan Dios a nipy'a na kongko."^q

¹⁴Bana' ta saraytin a'nak nin mantukuyen na ket tawo sara nin naiketeg nin mati a lalaman ra, si Jesus anamaet ket nag'in yan tawo nin mati anamaet. Ket dinalanan nay patiti ta pigaw nin mangibwat sa patiti na ket, madaeg nayay Dimunyo a syay mampag'uray konran saray naiketeg nin mati. ¹⁵Nati ya anaod ta pigaw anamaet nin maglat nasara sa pa'sar nikaigalot ra sa li'mo sa patiti leleg raynan nabyay.

¹⁶Anaod, tanda' tamo a ambo' nin saray uanghil a nigagara nan tulungan, no kai saray tawon maikwintan puri na ni Abraham.^r ¹⁷Bana' konan siin nin rason a pinangirangep nayan Dios si Jesus nin say sarban dalanan tamo nin si'tamon tawon bubsat na. Matkap a wanin ta pigaw nin mag'in yan si Sangkata'gayan nin Padi' tamo^s a makakiinggar ya kontamo, tan maipa'kit a mailalwan ya sa bubagay maipa'ka' konan Dios, tan ta pigaw nin maariglo nay kukasalan ran saray tutawo na. ¹⁸Tanda' tamo anaod a manepeg a pinangirangep yan wanin ta, bana' ta dinalanan nayna a nangirangep nin idap nin tinukso, mababa' nasara anamaet nin tulungan a mantukswen.

^o 2:12 Kanta 22:22 ^p 2:13a Isaias 8:17 ^q 2:13b Isaias 8:18 ^r 2:16 Nikwinta saran puri na ni Abraham bana' sa pagmamatialek ra (Isaias 41:8-9; Galacia 3:29). ^s 2:17 Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Hebreo 5:1-10.

Si Moises, Tagasirbi ya; Si Jesus, Anak ya

3 ¹Bana' anaod sa sain, si'kamo bubsat nin ikon nan Dios bana' ta makakirama' kamo sa nipanagyat na mangibwat sa langit, adalen moyoy maipa'ka' konan si man'ipatandaan tamon Sangkata'gayan nin Padi' tan Ibabaki^t nan Dios kontamo maipa'ka' sa pammemper tamo, sya si Jesus. ²Maruros a nakem nan tinmulok sa nipagwa' nan Dios a syay nanudo' kona, kapada a si Moises ket maruros a nakem nan tinmulok sa nipagwa' nan Dios kona sin saytaw maipa'ka' konran pa'sar pammali nan Dios nin nipagamet nan Dios kona. ³Bale' si Jesus, mas maikana' ya sa alaki nin kagalangan dyan si Moises, nin kapada a si nama'deng nin sayay bali ket mas maikana' ya sa alakin kagalangan dyan si balin nipa'deng na ⁴ta no main nin nipa'deng, main nin nangipa'deng.

Sawanin, si Dios a nangwa' sa sarba nga'min. ⁵Ket si Moises, mailalwan yan tagasirbi sa sarban iti sa pa'sar pammali nan Dios. Nami yaynan pau'nna sa ipatandaan na li' nin Dios. ⁶Si Cristo, mailalwan yan lamang sa pa'sar pammali nan Dios. Bale' syay Anak a nipagamet nan Dios kona a pa'sar pammali na tan sitin pa'sar pammali na ket si'tamo dapot no dumaeer atamon mampilalo kona tan sa siririket nin panana'gan tamo sa sarban nipangako' na ni Cristo kontamo.

Pakanda' nin Andi' nin Gurutan a Niyuprisi nin Pakapainawa

⁷Bana' sa sain, pakanda' kamo ta wanti e a wanana Ispirito nan Dios,
“Sawanin ana, reng'en moyoytin wanana Dios!

⁸ Andi' nin matib'ey a ulo moyo nin bilang konran pupuon moyo a kinuntra rako,
a bilang sin sinubok rako sin itaw sara sa lugar a kasan tawo.

⁹ Mataman nin sa leleg nin a'pat a pulo' a taon ket na'kit ray
mumilagro nin ginwa-ginwa' ko,
sinubuk-subok rako et.^u

¹⁰ Ket bana' ta wanin, pinasyan sager ko konran sarayti
ket wangko, ‘Say tikapen ra ket say mangibbarang tanan pirmi
tan kai ra gapo nin adalen no ani a karabayan ko para konra.’

¹¹ Ket sa sager ko, nisamba ko a wangko,
‘Kai sara gapo nin kirama' sa pakapainawa nin nisadya' ko.’^v

¹² Bubsat, pakanda' kamo a kasadsen komoyo nin duka' a pinanakem nan kai mamper ket bana' sa sain, gurutan nayay Dios a sibibay. ¹³Anaod,

^t **3:1** Saytin rwan titulo na ni Jesus, kadmang nin trabaho ra ni Aaron tan ni Moises sa u'nan pitarato nin Dios tan tutawo. ^u **3:9** Mabasa a maipa'ka' sa sayti sa Exodus 15:22-25; 17:1-7; 32:1; Bilang 14:1-11. ^v **3:7-11** Kanta 95:7b-11; Bilang 14:20-24; Deuteronomio 1:34-35

mintras a main et nin panaon, lawas tamon paksawen a nakem nin saya tan saya ta pigaw nin kasa ni saya kumon a matib'ey a ulo na nin kisyay ya bana' ta naitawtaw ya nin sain say ambo' nin matunong sa pangingikit nan Dios. ¹⁴O' a ta kirama' atamo sa sarba nin iti kona ni Cristo dapot no dumaer atamo sa say nakaipatukduan nin puon nin pangingilalo tamo kona. ¹⁵Matkap tamo a dumaer leleg nin maibarita' na et nin Ispirito nan Dios a,

“Sawanin ana, reng'en moyoy wanana Dios!

Andi' nin matib'ey a ulo moyo nin bilang konran pupuon moyo a kinuntra rako.”

¹⁶Pakanda' kamo anaod ta, si'no sarayti konran saray pupuon tamo a abirno nin narnge' raynay busis nan Dios ket kinuntra raya et a lamang? Kasa anaod nin raruma no kai saraytaw saray nilakwan nan nipal'is ni Moises sa Egipto. ¹⁷Si'no sarain anamaet saray si Dios ket masager ya konra sa leleg nin a'pat a pulo' a taon? Saraytaw nin lamang. Nagkasalanan sara konan Dios, kanya' nin dinusa nasara tan nati-nati saradtaw sa lugar a kasan tawo. ¹⁸Si'no sara et a nisamba na nin Dios sin sa sager na ket wana, “Kai sara gapo nin kirama' sa pakapainawa nin nisadya' ko”? Kasa anaod nin raruma no kai saray kai nin tinmulok kona.

¹⁹Ma'kit tamo edet sa sain nin nangyadi' a kai ra nin naga'muran a pakapainawa nin nisadya' na para konra bana' ta kai sara nin namper kona.

4 ¹Edet, si pangako' nan Dios a main ana nin pakapainawa nin nisadya' na nin kiramaan tamo ket main ya et. Ket bana' ta wanin, pakandaen tamo a kasa ni saya kontamo a kai et nin mangkirama' ana sa sain, ²ta si'tamo, narnge' tamoya anamaet a Mabistan Patanda' nin kapada a narnge' rayan pupuon tamo sin nu'nan panaon. Bale' sitaw nin narnge' ra ket kasan nag'in nin kakanaan na konra bana' ta sin narnge' raya ket kai raya nin timper. ³Anaod, mangibwat sa pagmamatalek tamo ket makakirama' atamo ta kai sara nin nakakirama' taw saray kai nin namper, bana' ta wanti ey wanana Dios maipa'ka' konra,

“Sa sager ko, nisamba ko a wangko,

“Kai sara gapo nin kirama' sa pakapainawa nin nisadya' ko.”^w Say tutuo ket, kai sara nin kirama' mataman no naisadya' anan gindat ti a pakapainawa nangibwat et sin naparsa nayna nin Dios a sarba. ⁴Tanda' tamo a naisadya' in ta main nin mabasa tamo sa Masanton Kasuratan maipa'ka' konan ikapiton awro a wana,

“Sin ikapiton awro, si Dios, pinainawa ya bana' ta nayadi' nayna a gawa' na.”^x

⁵Umanen koyay nibarita' nan Dios a wana,

^w 4:3,5 Bilang 14:20-24; Deuteronomio 1:34-35; Kanta 95:11 ^x 4:4 Genesis 2:2

“Kai sara gapo nin kirama' sa pakapainawa nin nisadya' ko.”

⁶Ket ma'kit tamo sa sain a main nin nisadya' nan pakapainawa nin Dios tan nigagara na a main nin kirama'. Saraytaw bale' saray nu'nang nakarnge' konan siin a mabistan patanda', kai nasara nin inaburuyan nin Dios nin kirama' itaw bana' ta kai sara nin tinmulok kona. ⁷Ket, nangitalaga ya anamanaet a Dios nin saya nin awro, a siti ket sawanin ana. Anaod, sin napalabas anay anron panaon nangibwat sin kai sara nin nakakirama' sa sain nin pakapainawa, si Dios, tininreg naya si Adi' David ket wana nin naibarita' koyna,

“Sawanin ana, reng'en moyoy wan'an Dios!

Andi' nin matib'ey a ulo moyo.”^y

⁸Mantumuloy ya et edet a pangako' nan Dios ta, no sitaw si lugar a nangikaan ni Josue^z konran pupuon tamo ket syaynaytaw a peteg nin pakapainawa a nisadya' nan Dios para konra, kai yayna kumon nangitalaga a Dios nin saya anamanaet nin awro a saray tutawo ket makakirama' sara. ⁹Ket ta wanin anaod, main in et nin naiduman pakapainawa nin nisadya' nan Dios para konran tawo na. ¹⁰Anaod, si si'numan a mangkirama' ana sa sitin pakapainawa nin nisadya' nan Dios, mampainawa yayna anamaet mangibwat sa gugawa' nan diri^a kapada a si Dios ket nipainawa yayna ta nakumplito nayna a gawa' na.

¹¹Si'tamo edet, asikaswen tamon maong a kirama' atamo sa pakapainawa nin nisadya' nan Dios para kontamo, ta pigaw nin kasa ni saya kontamo a miugot sa pakasida' nin bilang konran saraytaw saray pupuon tamo a kai nin tinmulok sa nibarita' nan Dios konra. ¹²Gawen tamo in bana' ta say irgo nan Dios ket mabyay nin makapangyayadi' tan main nin magwa!. Mas makagwa' dyan si sayay daga nin midmang a tadem na. Sumulpot a irgo nan Dios sa sangkaararman nan kararwa tan kanakman nan tawo tan masukisok na mataman et say sangkaadiwan ana nin man'isipen tan man'apesen tamo. ¹³Kasaynaod nin maiyadi nin animan konan Dios, nin si'numan. Sarba nga'min, nakapadar sa pangingikit na, tan kona, kikwintawan atamo sa sarba.

Si Sangkata'gayan nin Padi' tamo, si Anak nan Dios

¹⁴Anaod bana' ta nakapadar atamo konan Dios, bubsat, tumarig'en atamon iti konan si man'ipatutuo tamo. Pakatarig'en atamo anaod bana' ta main nin Sangkata'gayan nin Padi' tamon naiduman adayo', ta linmuob yan itaw sa adapan nan Dios sa langit, tan siti ket si Jesus nin Anak nan Dios. ¹⁵Pakatarig'en atamo et ta siti nin Sangkata'gayan

^y 4:7 Kanta 95:7-8 ^z 4:8 Mabasa a maipa'ka' kona ni Josue sa Glusaryo. ^a 4:10 Si Cristo, kinumplito naynan ginwa' a gawa' para kontamo kanya' nin mangkirama' atamoya sa sitin pakapainawa. Bilang sa wanti a mabasa sa Efeso 2:8-10; Nipadar 14:13.

nin Padi' tamon si Jesus, makataros ya tan makakiinggar ya kontamo sa kakapuyan tamo bana' ta nadalanan na a tinukso sa sarban padalan, kapada a matukso atamo anamaet. Wanin man, sya, kai ya gapo natukson nakagwa' nin kasalanan.¹⁶ Edet, kumadani atamo nin siiilalo konan Dios a syay subor nin sarban inganga'do ta pigaw nin inganga'dwen tan tulungan natamo sa udas nin pakatkapan tamo.

5 ¹Saray napili' nin Sangkata'gayan nin Padi' ran Judio, tinudo'
sara nin mangi'deng konran tutawo konan Dios. Trabaho ray
mangiprisintan rurigalo ran tutawo konan Dios tan duda'ton para sa
kukasalanan ra. Tawo ya tamo' a sayay padi'²nin makagwa' yan abas,
kanya' nin mapangabot yaynamaet konran kapada nan tutawo nin
nalingo bana' ta kurang a pakatanda' ra.³ Ket bana' anaod ta malingo
ya anamaet a lamang, matkap nay mangiprisinta nin da'ton para sa
pakapirduna nin kukasalanan nan diri bilang anamaet a lamang sa
pangiprisinta nan da'ton para konran tutawo.⁴ Bilang tanda' tamo, kasan
si'numan a mag'in nin Sangkata'gayan nin Padi' sa karabayan nan bukod,
no kai edet, matkap a pinili' nayan Dios nin makakalap konan sitin
ata'gay nin butang a bilang sin pinili' naya si Aaron^b.

⁵ Wanin a lamang anamaet, si Cristo, kai na nin nipata'gay a lalaman
na nin diri nin mag'in nin Sangkata'gayan nin Padi' no kai edet, si Dios a
nanudo' kona ta wanana Dios kona,

“Si'ka, anak kata.

O', sawanin, pina'get koy nipa'nyo' ko komo.”^c

⁶ Wana et nin Dios a mabasan lamang sa Masanton Kasuratan,

“Si'ka, magnayon ka nin padi' anggan-angga a

say nikapadi' mo ket kapadan nikapadi' na ni Melquisedec^d.”

⁷ Sin iti ya et nin mampagkabyay sa luta' si Jesus, inmakis yan dinmasal
tan inmay'ay konan Dios nin makababa' nin mangiligyas kona sa patiti.
Bana' sa masulit nin karabayan nan tumulok ni Jesus kona, nangrenge'
yay Dios sa dasal na ⁸ket naadal nay pipa'kaan nin katutulok mangibwat
sa nipangitpel na nin dya'dya' nin dinalanan na mataman no Anak nayan
Dios. ⁹Ket sin naadal naynan maong, nag'in syay Puon nin Anggan-anggan
Pakaisalba ran sarba ran tumulok kona. ¹⁰ Wanin bana' ta si Dios, tinudo'
nayan Sangkata'gayan nin Padi' nin kapadan nikapadi' na ni Melquisedec.

Suetan moyon Maga'muran a Man'ilalwan tamo

¹¹ Abaw et a rabay kon ipatandaan komoyo maipa'ka' konan siin, bale'
maidap kon magwa' bana' ta matamlad kamon manaros. ¹² Na'teng

^b 5:4 Exodus 28:1. Si Aaron, syay sangkau'nawan nin nag'in nin padi' ran Judio. Mabasa a maipa'ka' kona sa Glusaryo. ^c 5:5 Kanta 2:7 ^d 5:6 Kanta 110:4. Mabasa et a maipa'ka' kona ni Melquisedec sa Hebreo 7:1-8:2; Genesis 14:17-20.

kamoynan mammemper ket, sa eteng ana, makaiyakay kamoyna kumon nin raruma, bale' kai, ta anggan sawanin, matkap et nin iyakay komoyo a panaranaan nin adalen^e sa nibarita' nan Dios. Bara'mon mamaanunor kamo nin pa'sar gatasen kamo anaet imbis nin mampangan kamoynan matib'ey nin kanen. ¹³Anaod, si sayay pa'sar gatasen et sa pammemper, kai na et nin napasal nin pibarawesen no ani a mapteg tan abas. ¹⁴Bale' saray mangatuntawoyna sa pammemper, makataros sarayna nin kukatutu'wan a pa'sar matib'ey nin kanen, ta naparmaw sarayna ket mapibarawes raynay matunong tan duka'.

6 ¹Ket, matkap a umarunsa atamoyna nin mag'in anan manakem sa pammemper. Andi' tamo anamana nin umanen a panaranaan nin pag'aadal tamo maipa'ka' sa byay tamo a iti kona ni Cristo. Kai mi ana anaod kumon nin matkap nin sublien nin ipapalaway a bubagay a naiyakay ana komoyo a bilang say pangungurot tamo sa gawa'-gawa' nin kasan kakanaan sa pangingikit nan Dios tan say maipa'ka' sa pagmamatalek tamo kona ²tan say maipa'ka' sa pakaparinggas, say pangrisibi konan Ispirito na, say isusubli' ran mabyay nin nunati tan say paninintinsya na li' nin Dios nin pakadusa anggan-angga.

³Sawanin, umarunsa atamoynaod ana! Bale' pakandaen moyo. Bangli' no kai na nin aburuyan nin Dios ⁴ta kasayna gapon magwa' nin rimidyo ta pigaw nin mapagbabawi' sara anamanaet a saray wanti e:

Alimbawa' ket main nin tutawo nin napalawayan nayna nin Dios a kanakman ra maipa'ka' kona ni Jesu-Cristo ket, nasari' raynay kaabigan a mangibwat konan si rigalo na nangibwat sa langit tan, katagem rayaynay Ispirito nan Dios tan, ⁵mangkasari' raynay mabistan nipangako' nan Dios tan say pakayadi' na nin maipadar li' nin liso no marate' a panaon. ⁶Wanin man, ginurutan ra et a ginwa' nan Dios. Ket, kasayna gapon rimidyon mapasubli' sara anamanaet konan Dios ta bara'mon sinintinsyawian rayan diri anamanaet nin ipasak sa kudos a Anak nan Dios tan mambyan rasaray tutawo nin rason a tuyal'-tuyaen raya.

⁷Anaod, si'tamon tutawo, maiyarig atamo sa luta' a pirmín marapeg. Say bindisyón nan Dios, iti sa luta' nin abaw a prudukton makalap kona para konran saray mampangalila' ⁸bale' no sitin luta' ket tubuan ya tamo' nin dikot tan didiwi, kasan sirbi na ket dandani yayna nin pauryan tana tan parisen.

⁹Bubsat, mataman bale' nin wanin a wangko, matalek ako a say kapapa'sar moyo no maipa'ka' sa nikaisalba moyo ket mabista. ¹⁰Anaod, mapteg yay Dios ket kai na nin lingwanan a pangangado' moyo tan say maabig a ginwa-ginwa' moyo para kona a man'ipa'kit moyo et anggan sawanin sa man-gaw'en moyo para konran kapada moyon tutawo nan

^e 5:12 Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Hebreo 6:1-2.

Dios. ¹¹Ket, rabayen min tuloy a, say barang saya komoyo ket ituluy-tuloy nay suet tan seseg na anggan rumate' ya si Cristo ta pigaw nin maga'muran moyo a sarban mabistan man'ilalwan moyo. ¹²Anaod, kai mi nin rabay a tumamlad kamo no kai edet, arigen moyo sarain saray maanos nin mampagmatalek konan Dios, ket bana' ta wanin ra, ga'muran ra li' a nipangako' na nin Dios.

Sigurado a Nipangako' nan Dios

¹³Alimbawa', sin nagpangako' yay Dios kona ni Abraham, nipatutuo na sa lalamana na nin diri a tukiden nay pangako' na ta kasaynan si'numan nin ata'gay et nin magwa' nan sambawan, ¹⁴ket wana kona ni Abraham,

"Ipangako' ko nin bindisyunan kata anaod tan

gaw'en kon pinasyan ka'bawan ra li' nin puri mo."^f.

¹⁵Edet, si Abraham, pinasyan anos nan tinma'gan ket naga'muran nay nipangako' na nin Dios.^g

¹⁶Anamaet a lamang, si sayay tawo, no rabay nan pa'geten a animan nin pipapagket sa sayay pididimandawan, sumamba ya nin usaren nayay ngaran nan mas ata'gay dyan sya. Ket pibuknulen anaod nin samba a pipapagket. ¹⁷Bilang sa wanin si Dios ket, sa karabayan na nin ipa'kit konran tutawo na nin nagpangakuan na a kasan dwadwa nin tukiden nay nipangako' na konra, sinmamba ya anamaet. ¹⁸O', rwan bagay a ginwa' nan Dios, nagpangako' ya tan sinmamba ya nin tukiden nay nipangako' na. Kai nin manguman in ta kai nin magwa' a mibula'-bula' yay Dios. Ginwa' na in a rwa ta pigaw nin si'tamo nin nako nipaisalipne' sa pangangampaya' na, mapaririket atamon maong bana' kona ta napagsen atamo sa pangingilalo tamo sa nipangako' na.

¹⁹Bilang sayay mundo, siti nin pangingilalo tamo ket madaer tan paniguradwan ya sa byay tamo. Mangipunta yadtaw kontamo sa adapan na nin Dios sa rubari' nan kurtina^h sa Timplo sa langit ²⁰bana' ta linmuob yaynadtaw si Jesus nin nu'na kontamo. Sawanin mangingisa'le' yadtaw para kontamo ta Sangkata'gayan nin Padi' tamoya anggan-angga nin kapadan nikapadi' na ni Melquisedec.

Mas Ata'gay a Nikapadi' na ni Cristo dyan ni Aaron

7 ¹Anaod, siti si Melquisedec, adi' ya intaw nin syudad nin Salem. Padi' ya et nin nagsirbi konan Dios a Sangkata'gayan sa Sarba. Ket, sa ni'sa nin nirarate' ra ni Abraham nin ibat nikigira nin tinalo

^f 6:14 Genesis 22:16-17 ^g 6:15 Mangibwat sin nu'nan nipangako' nan Dios in (Genesis 12:2,4) angga sin naiyanak ya si Isaac (Genesis 21:5), rwampulo' tan limay taon a napalabas. A'nem a pulo' a taon anamaet a napalabas ba'ylo ya nangapo si Abraham (Genesis 25:26). ^h 6:19 Levítico 16:2

rasara a a'pat a uadi', si Melquisedec, sinna' naya ket binindisyunan naya si Abraham, ²tan binyan naya anamaet ni Abraham nin kakapulo' nin sarban nakalap na sa gira. Mu'na-mu'na, maimatunan tamo a pinangararan yan "Adi' a mag'uray nin matunong" ta siin a katarusan nan si Melquisedec nin ngaran na. Ket adi' ya et nin Salem a say rabay nin irgwen "Adi' a mamagkamain nin katinekan."ⁱ ³Saya et, kasan mabasan pakatandaan maipa'ka' konran ama tan ina na, o konran pupuon na, o sa tinmaranaan na tan sa nanganggawan na. Kanya' nin kapada nan Anak nan Dios, magnayon a padi' ya anggan-angga.

⁴Kiten tamo tana no pa'no na kata'gay ni Melquisedec!

Mismo nin si Abraham a tanda' tamo nin sangkata'gayan nin puon tamo, ket nami ya kona nin kakapulo' nin sarban nakalap na sa gira. ⁵Anaod, sin saytaw, nigan-gan saray pupadi' nin Judio a puri na ni Levi sa Gugan-gan a naibi kona ni Moises, a nangalap sara nin kakapulo' nin sarban kayamanan ran sarba ran kapada ran Judio. Kinalapan rasara mataman no kapada rasara nin puri na anamaet a lamang ni Abraham. ⁶Bale' si Melquisedec, kuntra konra, ambo' naya nin puri ni Levi. Wanin man, nami ya kona si Abraham nin kakapulo'.

Ket anamaet, si Melquisedec, binindisyunan naya a tawon dirin nagpangakuan naya anaod nin Dios, si Abraham. ⁷Tanda' bale' nin ka'bawan a si mamindisyon ket mas ata'gay ya dyan si bindisyunan na.

⁸Siti et e, saraytaw saray pupadi' nin pupuri na ni Levi, nangalap saran kakapulo' ket nati saran lamang, bale' si Melquisedec, sa naibarita' maipa'ka' kona a mabasa sa Masanton Kasuratan, mabyay ya et.

⁹Anaet, si Levi, syay puon ra nin sarba ran pupadi' nin Judio a nangalap nin kakapulo'. Bale' sin nami yan kakapulo' si Abraham kona ni Melquisedec, maibarita' anan lamang a nami ya anamaet si Levi kona ni Melquisedec. ¹⁰Maibarita' tamo nin wanin bana' ta, sin nami yan kakapulo' si Abraham kona ni Melquisedec, naisakop nayayna si Levi bana' ta puri naya ni Abraham, mataman nin kai ya et nin naiyanak sin saytaw si Levi.

¹¹Sawanin, say nikapadi' na ni Aaron a sya puri naya ni Levi, ket gaw'en nin magkuri a Gugan-gan konran tutawo. Ket no mapapteg saray tutawo sa pangingikit nan Dios mangibwat sa nipagkuri nin Gugan-gan ran saraytaw nin pupadi', kai ana kumon matkap a main et nin sakalakon klasi sa nikapadi' na ni Aaron. Bale' matarusan a kai sara nin mapapteg ta mansabtan nan Dios a say nikapadi' nan Uunuren tamo ket kapada

ⁱ 7:2 Sayti nin maipa'ka' konra ni Abraham tan Melquisedec, mabasa sa Genesis 14:17-20.

nin nikapadi' na ni Melquisedec.^j ¹²Anaod, no main nin nasilyan sa klasin nikapadi', matkap a main anamaet nin masilyan sa panumbukan maipa'ka' sa sain. ¹³Ket ma'kit tamo a nasilyan ana a klasin nikapadi' ta si Sangkata'gayan nin Padi' a man'irgwen tamo ket ambo' nayan puri ni Levi, no kai nangibwat ya sa sakalakon puri. Konan siin nin puri ket kasa et gapo nin nagsirbi sa altar bilang padi' ta ¹⁴naisurat a, si Uunuren tamo, nangibwat ya sa puri na ni Juda. Ket kasa gapo nin naisurat sa Gugan-gan a nipataoy yupa' kona ni Moises maipa'ka' sa pag'l'in nin padi' mangibwat sa puri na ni Juda.

¹⁵Mas lalon mapalaway nin ma'kit a nasubrayan anay kapapa'sar nin nikapadi' tan Gugan-gan nin mantumbukan no mapanemtem tamo a main anan pinag'in nin padi' a say nikapadi' na ket kapadan nikapadi' na ni Melquisedec. ¹⁶Kai ya nag'in nin padi' bana' ta puri naya ni Levi a siin a panumbukan a nibi nin Gugan-gan, no kai edet, nag'in yan padi' nangibwat sa pakayadi' nin byay a kai nin madaeg nin patiti. ¹⁷Wanin a wanans Dios kona nin mabasa tamo sa Masanton Kasuratan. Wana,

“Si'ka, magnayon ka nin padi' anggan-angga a
say nikapadi' mo ket kapadan nikapadi' na ni Melquisedec.”^k

¹⁸Anaod, ginlat ana a panumbukan sa nikapadi' ran puri na ni Levi bana' ta kai nin maiyarak a tutawo konan Dios. Kasan kaalagawan ¹⁹bana' ta kai atamo mapag'in nin mapteg sa pangingikit nan Dios. Ket bana' ta wanin, si Dios, nangikwa yan sakalakon klasi nin nikapadi' ket mas main nin ilalo tamo ta, konan siin nin klasin nikapadi', magwa' tamoynay umarak sa adapan nan Dios.

²⁰Siti et e: Main nin nisamba na nin Dios sin pinag'in nayan padi' si Jesus!

Sin pinag'in nasara nin pupadi' taw saray pupuri na ni Levi ket kai ya nin sinmamba. ²¹Bale' anaod si Dios, sinmamba ya kona ni Jesus nin wana,

“Si'kon si Dios, isamba koyti ket kasan sapo nin mangyadi':
Si'ka, magnayon ka nin padi' anggan-angga.”^l

²²Kanya' nin anggan sa sain nin punto ket ginwa' naya si Jesus nin syay mampiga'get konan sitin ba'yon nitarato^m na a mabista nin adayo' dyan si gindat.

²³Saya et, abaw saray pupadi' sa nu'na nin klasin nikapadi' ta nasilya-silyan sara no nati yaynay saya. ²⁴Kuntra si Jesus, bana' ta mabyay ya anggan-angga, kai nin matkap a kasilyan na nin padi'. ²⁵Ket bana' anaod ta wanin, maisalba nasaran lawas tan peteg a sarban tutawo nin bana' sa pagmamatalek ra kona ket kumadani sara konan Dios. Wanin ta maisa'le'

^j 7:11 Hebreo 5:6; 7:17; Kanta 110:4 ^k 7:17 Kanta 110:4 ^l 7:21 Kanta 110:4

^m 7:22 Mabasa a maipa'ka' konan sitin ba'yon nitarato sa Glusaryo.

nasara tanan pirmi konan Dios para sa tulong na konra bana' ta mabyay ya anggan-angga.

26 Ket ma'kit tamo a siin a klasin padi' a maibagay para kontamo. Makapaririket ya konan Dios ta sin nagkabyay yan sayay tawodti sa luta', kai ya gapo nin nagkasalanan, tan kasa gapo nin kadukaan nin iti kona. Kasa gapo nin nakairanudan na sa gawa'-gawa' nin tutawon makasalanan. O', pinata'gay ya sa pag'in nan padi' nin kasan kipada itaw sa langit. 27 Kai ya matkap nin nangiprisinta nin da'ton nin inawru-awro bilang konran saray nu'nang Sangkata'gayan nin Padi'. Nangida'ton sara, mu'na para sa kukasalanan ran diri, mi'sa para sa kukasalanan ran tutawo. Siti nin Sangkata'gayan nin Padi' tamo, pini'sa-pi'sa nayna a nipangiprisinta nin masadag nin da'ton para kontamon tutawo sin nibi nan nida'ton a lalaman nan diri. 28 Anaod, saray nag'in nin Sangkata'gayan nin Padi' nangibwat sa nibin panumbukan nin Gugangan, abaw a kakapuyan tan pagkurangan ra.

Bale' sin nayadi' ana nin naibi a Gugan-gan, si Dios, tinudo' naya nin sinambawan na a gaw'en nayan Sangkata'gayan nin Padi' a saya a syay si Anak na. Sya, nasubok yayna ket masibulot nan nagwa' nga'min a sarban pakatkapanⁿ ta pigaw nin magsirbi ya lawas nin padi' para konran tutawo na.

Nipagamet ya kona ni Jesus a Mas Mabistan Nitarato

8 ¹Ket say sarban sain nin nibarita' ko komoyo, wanti e a rabay nin irgwén:

Main anan Sangkata'gayan nin Padi' tamo nin bilang sa man'ibarita' mi. Sya, nakatekre' yadtaw sa lugar nin kagalangan sa adapan nan Sangkata'gayan nin Dios itaw sa langit. ²Itaw ket man-gaw'en na a nikapadi' na sa peteg nin Pangraywan itaw sa langit a ambo' nin tawo a nangipa'deng no kai si Dios.

³ Anaod, si barang sayan Sangkata'gayan nin Padi', tinudo' ya nin mangi'deng konran tutawo konan Dios nin mangiprisinta nin rurigalo tan da'ton kona, kanya' nin matkap a main anamaet nin ida'ton na nin sitin Sangkata'gayan nin Padi' tamo para kontamo. ⁴Ket no iti ya et kumon sa luta', kai ya gapo nin nag'in nin padi' bana' ta main sarayna a tinudo' nin pupadi' nin mampangiprisintan rurigalo nin maitukoy sa panumbukan nin nibin Gugan-gan. ⁵Sain nin pagsisirbi ran sarain nin pupadi' ket bara'mon alina tamo' bana' ta man'iritrato ya tamo' a pangraywan nin peteg a itaw sa langit. Tanda' tamon wanin bana' ta si Dios, binibilin nayan maong si Moises sin man'ipagwa' na kona a pamma'deng nin Abung-abong na. Anaod wana nin Dios,

ⁿ 7:28 Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Hebreo 2:10,17-18; 5:8-9.

“Pakandaen mon gaw'en a sarba nin bilang sa wantaw sa nipa'kit kodtaw komo sa talugtog.”^o

⁶Bale' si Sangkata'gayan nin Padi' tamo, itaw ya sa langit ket nanga'mor yan mas ata'gay a klasin nikapadi' dyan sarain a pupadi'. Makakipada a nikapadi' na sa mas mabistan nitarato a man'ipasigurado na konan Dios tan saray tutawo ta naipatukdo' ya sa mas mabista nin pangako' nan Dios.

⁷O' mas mabista yaytin nitarato na ta no sitaw si nu'na ket kasan pagkurangan na nin mangikadani kumon kontamo konan Dios, kai kumon matkap a kasilyan nan ba'yo. ⁸Bale' nipatanda' nan Dios a main nin pagkurangan nan si u'nan nitarato ta mabasa tamo a wanti e nin wanana Dios,

“Rumate' li' a panaon a
mangwa' akon ba'yon pakitarato ko konran tutawo ko,
saray taga Israel tan saray taga Juda.

⁹Ket siti nin ba'yon nitaratwan
kai naya nin kapada nin si u'nan pakitarato nin ginwa' ko konran
pupoon ra
sin saytaw sin nilakwan kosara sa Egipto.
Anaod, pinauryan ray nitaratwan mi,
kanya' nin bana' ta wanin pinauryan kosarayna.

¹⁰Ket wanti li' ey ba'yon itarato ko konran puri na ni Israel:
No rumate' a panaon,
ipasrep ko li' sa kukanakman ra a uakay ko.
Ipadalepdep ko konra a gugan-gan ko.
Ket mag'in si'koynay Dios ra tan mag'in saran tutawo ko.

¹¹Ket bana' ta wanin, no saytaw li',
kai ana nin matkap a say barang saya ket ibarita' nay wanti e sa
saya tan saya,
‘Tandaen may Dios’
bana' ta tanda' rakoya li' nga'min,
mangibwat konran saray madidintek konra anggan konran saray
atata'gay.

¹²Tanda' rakoya li'
ta nasari' raynan ka'dwan kosara
ket pirdunawen koy nipanubag ra, tan
kai koyna gapo nin isingir konra.”^p.

¹³Sa wanin a wana nin Dios a mangwa' yan ba'yon itarato na, ma'kit a si u'na, kasaynan kausaran na; anaod, si animan a ma'ran ana tan kasaynan kausaran, ket pauryan yayna.

^o 8:5 Exodus 25:40; 26:30 ^p 8:12 Jeremiah 31:31-34

Nika' naya ni Jesus a Mas Mabistan Da'ton

9 ¹Anaod, itaw sa nu'nan nitarato a saray tutawo ket mag'in maako' nasaran Dios, main nin pupanumbukan sa pagsisirbi konan Dios tan main nin naitanda' nin Abung-abong nin Piikapan a ginwa' nin tawo.^q ²Siti nin Abung-abong, rwa ray parti na. Si u'nan parti a mantawagen nin Masanton Lugar, itaw yay pammatukduan nin tyo' tan si lamiawan nin pangangwan nin tinapay nin nitalaga konan Dios. ³Si luuban sa sitin parti ket nakurtinawan ya. Si ikarwan parti nin sinalimbengan yaynamaet nin kurtina nin pidalinan, say tawag kona ket "Si Sangkasantusan nin Lugar." ⁴Kalamo' nan sitin parti ket si altar a balitok nin pammuuran nin insinso tan si kaban a mantawagen yan Kaban nin Kataratwan. Nakubriwan yan balitok tan say laman na ket si kuden a balitok a main nin laman nin kanen a bara'mon tinapay a mantawagen nin manna^r a nibi nan Dios konran Israelita. Laman naya et nin Kaban a baston na ni Aaron a ginmulong^s tan saray rway tiniblak nin bato a nakaisuratan nin say ipatumbok^t nan Dios konran Israelita. ⁵Sa babo nan Kaban ket main nin istatwa ran rwa ray pinarsa a main nin pakpak a mantawagen nin kerubin nin kikalamo' sa sangkabistawan a pakaipadar nan Dios. Nibuka' a pakpak ra nin sirungan rayay sakeb nan Kaban a syay lugar nin pangingida'tunan nin daya' sa pakidawat nin inganga'do konan Dios. Maipa'ka' sa sain, anggadti tanay maipapalaway ko sawanin.

⁶Ket mayadi' nin naisadya' a sarban sain, saray pupadi', sumrep saradtaw nin pirmi sa u'nan parti ta pigaw nin gaw'en ray gawa' ra bilang padi'. ⁷Bale' itaw konan ikarwan parti, kal-la si Sangkata'gayan nin Padi' tamo' a makasrep, tan mi'sa tamo' sa sayay taon. Bale' maiyawa' anaod a sumrep yadtaw no kasan daya' nin uayep nin ida'ton na konan Dios. Matkap a mangida'ton yan sain bana' sa nipagkasalanan na, tan wanin anamaet sa kai ra naaraman nin kukasalanan ran tutawo.^u ⁸Sayti e a ipa'kit na kontamo nin Ispirito nan Dios mangibwat sa sain: Leg'an a sain nin pupanumbukan maipa'ka' konan sitin pangraywan^v ket mantumbuken et, kai ya et nin magwa' nin dalanan nin tawo a serpan sa naitalagan kami'nan nan Dios.

⁹Say isen konan siin nin pangraywan ket bara'mon mangiritrato tamo' nin say natukid nayna sawanin nin Cristo. Edet, say pangiprisinta nin rigalo tan duda'ton sigon sa sain nin panumbukan ket kai nin

^q 9:1 Mabasa a gugan-gan maipa'ka' sa pangipa'deng konan sitin abung-abong tan say agamiren itaw sa Exodo 25-27; 30 tan Levitico 24:1-9. ^r 9:4a Mabasa a maipa'ka' sa manna sa Glusaryo. ^s 9:4b Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Bilang 16:17.

^t 9:4c Exodo 31:18; 32:15-16; 34:1; 40:20 ^u 9:7 Mabasa a maipa'ka' sa trabaho a ginwa' nan Sangkata'gayan nin Padi' nin mi'sa tamo' sa sayay taon sa Levitico 16. ^v 9:8 Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Hebreo 10:19-20; Mateo 27:51.

makaparinggas nin kanakman ran mangrarayo konan Dios. ¹⁰ Anaod, sain nin pupanumbukan ket main nin kabiangan tamo' sa lalaman a bilang sa pangangan tan pinnom tan sa pangririringgas nin bubagay, tan sa raruma et. Nigan-gan nan Dios nin tumbuken in angga tamo' sa panaon a mampagkuri ana a ba'yon padalan na nin ikusto a sarba.

¹¹ Edet si Cristo, sin inmadap ya konan Dios, syay Sangkata'gayan nin Padi' nin mamangibwat nin mabibistan bubagay yupa' konan si ba'yon nitarato. Kinmadani ya et kona nin Dios nin dinmalan ya konan si sangkata'gayan tan sangkabistawan nin Abung-abong para konan Dios. Ambo' nin tawo a nangwa' konan siti tan saya et, ambo' yan iti sa mundo. ¹² Ambo' anamaet nin daya' nin kabron tan kal-lakyen nin baka^w a awit na nin niika' nida'ton itaw sa naitalagan kami'nan nan Dios no kai edet, say daya' nan diri nin timmuro!. Ket sa wanin, ni'sa ya tamo' nin sinumrep itaw tan kai nayna nin matkap a sumrep anamaeta ta gina'muran nayna a pakaipal'is tamon anggan-angga sa pag'uuray nin kukasalanan tamo. ¹³ O' tutuo, sa u'nang nitarato, saraytaw saray ikwinta nin nikasama', maringgasan a lalaman ra sa pangwarsik konra nin daya' nin baka tan kanding tan abunsyang nin pinuuran a gumalasang nin baka^x, ket no wanin, maaburuyan saran kikalomo' sa pangrarayo. ¹⁴ Wanin man nin sain, maringgasan atamon adayo' bale' nin daya' na ni Cristo. Riningasan nayna a kukanakman tamo sa gawa'-gawa' tamon kai nin makabunga nin byay, ta pigaw nin say gaw'en tamoyna ket si pagsirbyan yay Dios a syay pangibwatan nin byay. Yupa' sa tulong nan Ispirito nan Dios a main ya anggan-angga, si Cristo, nida'ton na konan Dios a kadiryen na nin kasa gapo nin dungis ket maringgasan natamoyna.

¹⁵ Ket bana' ta wanin, si Cristo, inumdeng ya sa pisa'lean nan Dios tan saray tutawo a pinangibwat nay pagkamain nin ba'yon nitarato a maituno atamo konan Dios. Itaw ya ta pigaw nin saraytaw saray sinagyat nan Dios ket maga'muran raytaw say magnayon anggan-angga nin bindisyon a nipangako' nan Dios. Manguadi' a wanin bana' sa patiti na ni Cristo nin ipasbot nasaran Dios a tutawo kona sa duka' a kaugutan ra sa nipanubag ra sin itaw sara et sa sakop nin u'nang tistaminto^y nan Dios. ¹⁶ Bilang sa wanin, no si sayay tawo ket mangwa' ya nin tistaminto, matkap a main yapo' nin paka'kitan a nati yayna ba'yo nin matawir nin si'luman a kamamain

^w 9:12 Mabasa et a maipa'ka' sa sayti nin nipangida'ton nin ni'sa sa sayay taon para sa kukasalanan ran tutawo sa Hebreo 9:7; Levitico 16:11-19. ^x 9:13 Main nin rway klasi nin da'ton a ma'kit iti. Say da'ton para sa kasalanan ran padi' tan tutawo a ida'ton nin tinaun-taon (Levitico 16), tan say da'ton para sa pakaparinggas ta pigaw nin si sayay tawon naikwintan nikasama' ket maparinggas ya ket makakilamo' yayna sa pangrarayo konan Dios (Bilang 19). ^y 9:15 tistaminto - O: kataratwan - O: say bubibilin nan sayay tawo maipa'ka' sa ipatawir na.

na, ¹⁷bana' ta kasa et nin kuri nan tistaminto antaran mabyay ya et. Ket magkuri tamo' a wanen tistaminto no nati yaynaytaw si nangwa'!

¹⁸Ket bilang sa wanin, konan si u'nan padalan a pinangibwat nan Dios, main nin pinatin ayep nin pinaturo' a daya' na ta pigaw nin alilbien yan main nin kuri a nitaratwan. ¹⁹Anaod, wanti e a nangyadi':

Si Moises, nipatandaan na nga'min konran tutawo a ipatukid nan Dios konra nin itaw sa Gugan-gan. Ket kayadi' na nin ginwa' in, kinalap nay daya' nin kanding tan baka nin linawukan na nin ranom ket, winarsikan nasaray sarban tutawo tan say nakaisuratan nin Gugan-gan, a nangusar yan sanga nin tanaman a mantawagen nin isopo a nakerkeran ya sa parpar nin kolor lila nin abel a mantawagen nin lana. ²⁰Leleg nan mangaw'en in wana konran tutawo,

“Sayti a daya' nin pinaturo' nin mama'get sa nitarato nan Dios nin ipasunor na komoyo.”^z

²¹Winarsikan naya anamaet nin daya' a Abung-abong nin Piikapan nan Dios tan say sarba nin bubagay nin usaren sa pagsisirbi kona. ²²Anaod, tanda' tamo mangibwat sa Gugan-gan a, dandani sarba, maringgasan nin pammaturol' nin daya'. Wanin anamaet a say kal-la padalan nin pakapirduna nin kukasalanan tamo nin tutawo ket say pammaturol' nin daya'.

²³Ket bana' ta wanin, matkap anaod nin maparinggas ya yupa' sa pangwarsik nin daya' ran nida'ton nin uayep a lugar nin pangraywan konan Dios iti sa luta' tan say bubagay nin usaren itaw. Bale', ritrato in tamo' nin say itaw sa peteg nin pangraywan itaw sa langit. Ket sa say itaw sa pangraywan itaw sa langit, mas mabli nin da'ton a matkap. ²⁴Anaod, si Cristo, nakasrep ya, ambo' sa lugar nin pangraywan a ginwa' nin tawo nin ritrato tamo' nin si peteg, no kai itaw mismo sa peteg nin pangraywan sa langit. Ket sawanin itaw ya sa adapan nan Dios ta pigaw nin syay mangisa'le' kontamo kona. ²⁵Si Cristo anamaet, ambo' yan bilang konan sayay Sangkata'gayan nin Padi' nin Judio a sinumrep ya nin tinaun-taon sa Sangkasantusan nin Lugar itaw sa pangraywan iti sa luta', nin nangida'ton yan daya' nin uayep. Ni'sa ya tamo' matkap nin sinumrep si Cristo nin nika' na nin nida'ton a lalaman nan diri. ²⁶No say pangingida'ton na ni Cristo ket pariho kumon sa pangingida'ton ra, nangibwat et sin kapamarsa konan mundo, matkap kumon a ni'nu-ni'no yayna nin nati. Bale' ambo' nin wanin! Ni'sa ya tamo' nin nakodti tan sa kusto nin panaon ta pigaw nin, mangibwat sa nipangida'ton nan lalaman nan diri ket rarusan natamo sa kukasalanan tamo.

²⁷Niketeg nan Dios a say tawo, mati nin mi'sa, ket sumunor a pakasintinsya konan Dios. ²⁸Kapada nin sain, nati ya si Cristo sin

^z 9:20 Exodo 24:8. Mabasa et tin nibarita' na ni Catawan a Jesus sa Lucas 22:20.

nida'ton nay lalaman nan diri nin ni'sa, ta pigaw nin makauray ya sa kukasalanan nin abaw a tutawo. Kanya' nin no sumubli' yadtli li', ambo' ana nin bana' sa kukasalanan nin tutawo, no kai edet, mako yadtli nin uman para konran masuet nin mantuma'gan kona ta pigaw nin aluyunen nasaran makodtaw nin kikalamo' konan Dios.^a

10 ¹Anaod, si sistima nin yupa' sa panunumbok nin Gugan-gan ket bara'mo tamo' nin alina a mangitudo' sa mabista nin rumate'
kontamo. Ambo' in a say peteg ana. Kanya' nin say uman-uman nin pangingida'ton ra nin tinaun-taon ket kai gapo nin nagwa' nin pinaringgas saran peteg sa kukasalanan ray kumadani konan Dios. ²No magwa' in kumon nin sain, kai rayna nin matkap a mangida'ton et nin saray kumadani konan Dios ta naparinggas sarayna tan kai sarayna nin mangkabyatan bana' sa kukasalanan ra. ³Bale' say katutu'wan ket, nipapanemtem konra nin say nipangida'ton ra nin tinaun-taon a kai et nin naglat a kukasalanan ra. ⁴Wanin bana' ta say daya' nin nida'ton nin baka tan kanding ket kai gapo makapanglat nin kukasalanan. ⁵Kanya' anaod nin sin adapen nayna ni Cristo a makodti sa luta', nibarita' nay wanti e konan Dios:

“Ambo' nin say duda'ton nin uayep tan raruma et a tikapen mo,
kanya' nin binyan nako nin lalaman.

⁶ Kai ka nin napaririket nin
bubagay a pinuuran tan nida'ton nin
ipanakeb nin kukasalanan.

⁷ Ket bana' anaod ta wanin, wangko komo, O Dios,
'Edet, iti ako
ta pigaw nin gaw'en ko a karabayan mo, a
sayti ket naisurat anan gindat maipa'ka' kongko sa Masanton
Kasuratan.' ”^b

⁸Tandaan moyo a wana ni Cristo,
“Ambo' nin say duda'ton nin uayep, say da'ton nin trigo, say da'ton
a pinuuran sa altar tan say daya' a nida'ton para sa kasalanan a
tikapen mo;
ambo' in a makapaririket komo.”

Nibarita' nay wanin mataman no sain ket nipagwa' nin Gugan-gan. ⁹Ket
nipasunor na nin nibarita',
“Edet, iti ako
ta pigaw nin gaw'en ko a karabayan mo.”
Edet, nangibwat sa karabayan nan Dios, naglat yaynay u'nang nitarato
na ket magkuri yaynay ikarwa. ¹⁰Nangibwat anamaet sa karabayan

^a 9:28 *aluyunen nasaran...konan Dios.* - Sa Griego: *awiten na sa pakaisalba.*

^b 10:7 Kanta 40:6-8

na nin Dios ket rininggasan natamoyna sa kukasalanan tamo ni Cristo tan naitalaga natamoyna konan Dios, nangibwat sa ni'sa tamo' nin nipangida'ton na nin kadiryana.

¹¹ A lamang et, saray pupadi', inawru-awro nin itaw sara sa Abung-abong nin Piikapan nan Dios nin nangiprisi-prisintan pari-parihon klasin duda'ton. Wanin man, saytaw nin duda'ton ra ket kai nin nakapanglat nin kukasalanan. ¹² Bale', sitin padi' tamo a si Cristo, say nipangida'ton nan ni'sa, sumadag anan galten lawas a kukasalanan tamo. Ket sinnumor, nako ya nin tinmekre' sa lugar nin sangkagalangan sa pawanan nan Dios ¹³ a mantaga'nang nan sarba ran kukalaban na ket ipadaeg nasaran liso nin Dios kona. ^c ¹⁴ Anaod, sa ni'sa nin nipangida'ton nan lalamanan diri, nikusto na lawas sa pangingikit nan Dios a kapapa'sar ra nin saray tutawo nin mamparinggasen nayna.

¹⁵ Si Ispirito nan Dios anamaet, patutu'wan na a naikusto anay kapapa'sar ra sa pangingikit nan Dios ta mabasa tamon midadandan a wanti e sa Masanton Kasuratan:

¹⁶ "Wanti li' ey ba'yon itarato ko konra no marate' a panaon wanan Dios:

Ipasrep ko li' sa kukanakman ra a uakay ko.
Ipadalepdep ko konra a gugan-gan ko."

¹⁷ Ket sumunor,

"Pirdunawen koy nidanubag ra, tan kai koyna gapo nin isingir konra."^d

¹⁸ Edet, no say kukasalanan ket napirdunayna, kai ana matkap a mangiprisinta et nin da'ton para sa pakapirduna nin sayti.

Idengan moyon Gaw'en a Karabayyan nan Dios

¹⁹ Kanya' anaod, bubsat, nin kumadani atamo konan Dios. Gaw'en tamo in ta kanawanawa tamoynay makasrep sa Sangkasantusan nin Lugar nan Dios bana' sa nipangida'ton na ni Jesus nin kadiryana a tinmuro' a daya' na. ²⁰ Inabryan nayyna para kontamo a dalanan sa salaban^e sa kakadani konan Dios. Siin nin dalanan ket pinagkamain ya nin nipangida'ton nan lalamanan diri ni Jesus, ket kapangabri na konan siti, tan mami yan byay nin iti konan Dios. ²¹ Kumadani atamo anamaet a lamang konan Dios ta, sitin Sangkata'gayan nin Padi' tamo a si Jesus, mampagawan natamon si'tamon pammali nan Dios. ²² Kanya' nin kumadani atamo anaod konan Dios nin masibulot a nakem tamo ta magsen a pagmamatalek tamo kona

^c 10:12-13 Kanta 110:1 ^d 10:16-17 Jeremias 31:33-34; Hebreo 8:10,12

^e 10:20 Nagkamain yaytin salaban bana' sa pagkakasalanan tamo. Niyalimbawa' nin say nikabisang nan kurtina sa Timplo a nikagwa' nan siin a dalanan. Mabasa a maipa'ka' sa nikabisang nan sitin kurtina sa Marcos 15:38.

nin kasan dwadwa bana' ta naringgasan ana a kunsinsya tamo nin daya'
na ni Jesus sa kukasalanan tamof tan say gawa'-gawa' tamo ket bilang nin
nauyasan sa ronom nin maringgas^g.

²³Dumaer atamo sa saytin pangingilalo tamo nin nipatutuo tamon
iti kontamo. Andi' atamo gapo nin magdwadwa bana' ta si Dios a
syay nikitarato kontamo ket tutuo ya sa nibarita' na tan gaw'en nay
nipangako' na. ²⁴Pagawan tamo anamaet a maninreg nin saray kalalamo'
tamo ta pigaw nin mas mikawa'nanan atamo tan gaw'en tamo no ani
a maabig para sa barang saya. ²⁵Ket andi' tamo nin itgen a pididinep
tamo nin ambo' nin bilang konran raruma a no mi'sa tamo', no kai
edet, mididinep atamo ta pigaw nin matulungan tamoy barang saya nin
mikawa'nanan atamo tan gaw'en tamo no ani a maabig. Matkap tamon
tuloy nin gaw'en ti laloya sawanin bana' ta maibarita' tamo a say awro
nin isusubli' na ni Uunuren tamon Jesus ket adani ana.

²⁶Gaw'en tamo in ta, no ituluy-tuloy tamo et a pagkakasalanan tamo
mataman nin peteg a tanda' tamoynay katutu'wan maipa'ka' kona ni
Cristo, kasaynan magwa' et nin ida'ton nin makapanguyas nin kasalanan
tamo. ²⁷Kasaynan magwa' et para konran tutawon mangwa' nin wanin
no kai tuma'gan tana sa makapasalak a panunusa nan Dios tan say
burung-burong nin apoy a mangpos konran saray kumuntra kona.
²⁸Tanda' tamo a no main nin nangagaran simmubag sa Gugan-gan a naibi
kona ni Moises, ket sain nin nidanubag na tistigusan ran tulo o rway
katawo, siin nin nanubag ket dusawen yan patyen nin kasan inganga'do.^h
²⁹Edet ta wanin, mas mabyat li' nin adayo' a dusa na nin si tawon ginwa'
nayan kasan sirbi a Anak nan Dios. Siin, basta-bastawen na a daya'
nin mangwa' a magkuri a ba'yon nitarato nan Dios nin naitalaga atamo
konan Dios. Siin a lamang, muda-mudawen naya a Ispirito nan Dios nin
mampamayabor nin say kamaungan nan Dios kontamo. ³⁰Dusawen naya
bana' ta tanda' tamo a si namarita' nin wanti e ket si Dios nin diri:

“Si'ko a gumale’;

si'ko a manusa konra sa duka' a gawa'-gawa' ra.”

Sya et a lamang a namarita' nin wanti e:

“Si'ko, Si Uunuren, sintinsyawan kosara li' a tutawo ko.”ⁱ

³¹Anao, makapasalak nin tuloy a dusa na konran saray mangwa' nin
wanin kona nin Dios a sibibay tan makapangayadi' ya!

^f **10:22a** Say ginwa' na ni Jesus a nangida'ton ya nin rininggasan nay kunsinsya tamo sa
kukasalanan tamo nin say daya' na ket bara'mo sa nibin bubibilin maipa'ka' sa pangibu'bo'
ran pupadi' nin daya' nin mabasa sa Exodo 29:21. ^g **10:22b** Main saray mangibarita' a
sayti ket bilang nin nikabawtismo. Say maipa'ka' sa pakauyas nin lalaman ra nin pupadi'
a si Aaron tan saray a'nak na ket mabasa sa Exodo 29:4; 30:17-21; 40:30-32. Mabasa
et a nipangako' nan Dios sa Ezekiel 36:25. ^h **10:28** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa
Deuteronomio 17:2-7. ⁱ **10:30** Deuteronomio 32:35-36

³²Ket, panemtemen moyoy pangingilalo moyo sin ambo' et nin na'teng a pinalawayan nakamoyna nin Dios. Sin saytaw, abaw nin idap a nirangep moyo. ³³Main taw say pinadi-pading'eyan tan sinasa-sasakit kamo sa adapan nin tutawo, tan main taw anamaet say nikidamay kamo konran saray ginwa-ginwaan nin wanin. ³⁴Anaod, dinamayan moyo saray napriso, tan kai kamo nin ginmereng mataman no kinalap komoyoy sarba nin main moyo bana' ta tanda' moyo nin main et nin ikon moyo nin nipangako' nan Dios a mas mabistan adayo' tan magnayon anggan-angga. ³⁵Kanya' nin, bubsat, andi' moyo nin galten a pangingilalo moyo kona ta magun-gunawan atamo li' nin alaki bana' konan siin. ³⁶O', matkap a mangitpel kamo ta pigaw nin sa wanin ket maga'muran moyoy nipangako' nan Dios, bana' ta ginwa' moyoy rabay na. ³⁷Anaod, wanan Dios a mabasa tamo sa Masanton Kasuratan,

"Ambo' ana nin ma'teng ket

sitaw si mantaga'nan moyon rumate', rumate' yayna.

Kai na nin itantan a kararate' na.

³⁸Ket si tawo nin nikwinta kon mapteg, magkabyay yan naipatukdo' sa pagmamatalek na kongko.

Bale', no gurutan nako, kai ako nin mapaririktan kona."^j

Dalepdepen a Maipa'ka' konran saray Nagmatalek konan Dios

³⁹Bale' si'tamo, bubsat, ambo' ratamo nin kapada nin sarain saray gumurot ket dusawen nasara nin Dios, no kai edet, si'tamo ket kapada ratamon saray nagmatalek konan Dios ket naisalba nasara.

11 ¹Ani edet a pagmamatalek? Syay ma'get a pangipatukduan tamon paninigurado tamo a matukid a man'ilalwan tamo. Syay panga'getan tamo nin maipa'ka' sa katutu'wan nin say kai tamo nin ma'kit, ²ta wanin a ma'kit tamo konran saray tutawo sin nu'nan panaon. Bana' sa pagmamatalek ra, pinatutu'wan nan Dios a inako' nasara.

³Mangibwat sa pagmamatalek tamo, mataros tamo a si Dios, ginwa' nayay sangkamundwan nangibwat sa irgo na tamo';^k edet, sarba nin ma'kit ket naparsa nangibwat sa kai nin ma'kit.

⁴Nangibwat sa pagmamatalek na, si Abel, nami ya konan Dios nin mas maikana' nin da'ton dyan say da'ton na ni kaka nan si Cain.^l Nangibwat sa sain nin pagmamatalek na ni Abel, inalilbi' nan Dios a matunong ya, a sayti ipa'kit nin nipangrisibi nan da'ton na ni Abel. Ket abirno nin nati yaynan na'teng si Abel, man'iyakay natamo et a lamang sa wanin nin pagmamatalek na.

^j 10:37-38 Habakuk 2:3-4. Ma'kit et sa Roma 1:17 tan Galacia 3:11. ^k 11:3 Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Genesis 1:1-2:3. ^l 11:4 Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Genesis 4:2-16.

⁵Nangibwat sa pagmamatalek na ni Enoc, inawit nayaynadtaw sa langit nin Dios ket kai ya nin nati. Main nin nibarita' nan Dios sa Masanton Kasuratan a kai ya nin nadumog si Enoc ta kinalap naya, bale' nu'na et konan siin ket pinatutu'wan nan Dios a napaririketan ya kona ni Enoc.^m ⁶Sawanin, si sayay tawo nin kasan pagmamatalek, kai naya nin mapaririket a Dios. Wanin ta si si'numan nin kumadani konan Dios matkap a mamper ya a main ya a Dios tan a si Dios, gun-gunawan nasaray masuet nin kumadani kona.

⁷Nangibwat sa pagmamatalek na, si Noe, timper nan main nin li'mo a pammatalad nan Dios a magkamain nin pinasyan kaalakyan nin layos.ⁿ Abirno nin kai na et nin mangka'kit nin manlumayos sin saytaw, ginwa' nayay alakin baluto ta pigaw nin malibri saran mipamilya ket yupa' sa katutulok na bana' sa pagmamatalek na ni Noe, naipa'kit a kai ra nin nipamper nin raruma ket konan siin nirebreb sara; bale' sya, ginun-gunawan yan byay nin nikwintan mapteg ta main nin pagmamatalek na.

⁸Nangibwat sa pagmamatalek na, si Abraham, tinmulok ya sin nibaki' naya nin Dios itaw sa lugar a nipangako' na nin ibi kona.^o Nibwat yan nako si Abraham sa nangibakian nan Dios kona mataman no kai na nin tanda' no adti yaytaw nin lugar.

⁹Nangibwat a lamang sa pagmamatalek na, mataman no nipangako' ya anaod kona in nin lugar ket nagmantini yadtaw si Abraham nin bilang sayay san'ili tamo' nin niikap sa abung-abong. Wanin anamaet konan si anak nan si Isaac tan si apo nan si Jacob, a sara ket nagpangakuan na anamaet nin Dios. ¹⁰Nakaitpel yaynaod si Abraham nin wantaw bana' ta, si man'ilalwan na ket, say miikap yadtaw li' sa syudad nin magnayon anggan-angga, a si nangiplano tan nangwa' konan siin nin syudad ket si Dios.

¹¹Nangibwat et a lamang sa pagmamatalek na ni Abraham, abirno nin nalabas anay siken na tan abirno nin si asawa na a si Sara ket baog ya, nabyan saran pakagawa' a nanganak sara et a lamang. Nangyadi' in ta kona ni Abraham ket mailalwan yay Dios nin nagpangako' kona.^p ¹²Ket mataman no kai yayna kumon nin makaanak si Abraham bana' ta masiken yaynan tuloy, syay puon ran namuyek-muyek nin tutawo a kapada ka'baw nin bituen tan kai nin mabilang a kapadan buyangin.^q

^m 11:5 Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Genesis 5:21-24. ⁿ 11:7 Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Genesis 6:9-7:23. ^o 11:8-10 Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Genesis 12:1-9; 26:5. ^p 11:11 Nangibwat et...nagpangako' kona. - Sa raruman nikaisurat nan siti sa Griego ket wanti a wana: *Nangibwat sa pagmamatalek na, si Sara a asawa na ni Abraham, napangyadi' a nanginaw ya mataman no baog ya tan akulaw yaynan tuloy bana' ta kona ket mailalwan yay Dios nin nagpangako' kona.* ^q 11:11-12 Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Genesis 18:9-15; 21:1-7.

¹³ Mampagmatalek sara et si Abraham tan saray pamilya na konan si nipangako' nan Dios konra anggan sin awron nati sara, mataman no kai ra et nin narisibi. Siririket saran tinma'gan leleg nin byay ra ta bara'mo raynayti nin mangkatamuraw ket inalilbi' ran san'ili tamo' a pa'sar ra sa siin nin lugar. ¹⁴ O', saray tutawo nin mangalilbi' a san'ili saradti tamo' sa mundo, man'ipatnag ra a main et nin mantikapen ran lugar a pirmaninti ra li' nin piikapan. ¹⁵ Sara si Abraham, no si pipanemtem ra kumon ket si lugar a ibwatan ra, magwa' a sinmubli' sara, ¹⁶ bale' kai ta si man'apesen ra ket si lugar a mas mabista nin itaw sa langit. Kanya' nin si Dios, kai na gapo nin ikading'ey a sya ket tawagen rayan Dios ra. Anaod, nangisadya' ya nin syudad a piikapan ra.

¹⁷ Nangibwat sa pagmamatatek na, sin sinubok nayan Dios, napasaya anay nakem na ni Abraham nin patyen nayan ida'ton konan Dios a kapagkapag nin anak nan si Isaac.^r Patyen naya kumon nin ida'ton kona abirno nin nipangako' naynan gindat nin Dios kona ¹⁸ wana, "Saray mangibwat kona ni Isaac, sara tamo' a ikwintan puri mo."^s ¹⁹ Si Abraham, timper na a si Dios ket main nin pakayadi'^t nan pasublien saran mabyay a nunati. Ket kona ni Abraham, nati yaynaod si Isaac tan nisubli' naya nin mabyay nin Dios kona.^u

²⁰ Nangibwat a lamang sa pagmamatatek na, si Isaac, binindisyunan nasara a a'nak nan si Jacob tan si Esau maipa'ka' sa gaw'en nan Dios para konra sa adapen.^v

²¹ Nangibwat sa pagmamatatek na, si Jacob, sin dandani yayna nin mati, nangrayo ya konan Dios nin nitayukod ya ket binindisyunan nasaray rway apo nan lulalaki nin a'nak na ni Jose.^w

²² Nangibwat sa pagmamatatek na, si Jose, sin dandani yayna nin mati, nibarita' na konran kapada nan Israelita a rumate' li' a awro a makalakwan saradtaw sa Egipto, ket nibibilin nan i'ras ra li' a but'ol na.^x

²³ Nangibwat sa pagmamatatek ra, saray matua na ni Moises, kai sara nin linmi'mo nin sinmubag sa gan-gan nan adi' a patyen sara nga'min a lulalakin abing nin Hebreo. Ket niyadi raya si Moises sa luob nin tuloy bulan nangibwat sin niyabing ya bana' ta naimatunan ran naiduma ya nin anak.^y

²⁴ Nangibwat sa pagmamatatek na, si Moises, sin iti yaynan talaga sa idad, kai nayna inako' a alibien ya et nin anak nan prinsisa a

^r 11:17-18 Main et nin raruman a'nak na ni Abraham bale', si Isaac, sya tamo' nin anak na ni Sara a main nin pakairanudan sa nipangako' nan Dios (Roma 9:7-9).

^s 11:18 Genesis 21:12 ^t 11:17-19 Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Genesis 22:1-19.

^u 11:20 Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Genesis 27:1-40. ^v 11:21 Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Genesis 47:31-48:20. ^w 11:22 Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Genesis 50:22-26. ^x 11:23 Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Exodo 2:1-4.

anak nan adi'. ²⁵Pinili' nayna edet a nangirangep nin dya'dya' nin kalamo' ran saray tutawo nan Dios dyan si mabista a byay na sa anted tamo' nin panaon no pauryan nasaray tawo nan Dios. ²⁶Para kona, mas alaki ana edet a pakinabang nin pangingirangep nin panunuya'-tuya' para konan Mesias a sya a ibaki' na li' nin Dios, dyan say maikon nay kayamanan nan Egipto. Anaod, nipatyo' nay kaisipan na sa tubale' na li' nin Dios kona.

²⁷Nangibwat sa pagmamatalek na, linmakwan yadtaw sa Egipto si Moises, a kai ya nin mali'mo sa pinasyan sager nan adi'. Kai ya gapo nin tinmapo' abirno nin aninay idap no kai inagwantawan na bana'ta bara'mo nayan mangkiten-kiten nin kalamo' na a Dios a kai nin ma'kit.

²⁸Nangibwat sa pagmamatalek na, si Moises, nigan-gan nan silibrawen ray pistan mantawagen nin Pista nin Nipanglabas tan ipunas ray daya' nin karniro sa purtan bubali ra. Gaw'en ra in ta pigaw nin no lumabas yay anghil nin nibaki' nan Dios nin mangmati konran kakan lalaki nin Egipcio, ket kai nasara patyen a Israelita.^y

²⁹Nangibwat sa pagmamatalek ra, saray Israelita, nakadalan saradtaw sa mantawagen nin "Mu'dit nin Taaw" nin linmalako sa makrang a luta'. Bale' sin saray sundalo' nin taga Egipto nin mampangamat konra a nanari' nin dinmalan, sinakban saran pa'sar ringring nin ranom sa nipiknga' nin taaw.^z

³⁰Nangibwat a lamang sa pagmamatalek ran Israelita, linmibed saran pitoy awro sa syudad nin Jerico ket mayadi' ra ginwa' in, nayba' a padil na.^a

³¹Nangibwat sa pagmamatalek na, si Rahab a sayay pampam, kai ya nin pinati nin kalamo' ran saray taga Jerico nin suplado konan Dios. Ma'kit in a pagmamatalek na sin tinulungan nasara nin kapada sa amigo, saray nakodtaw nin nangispya a Israelita.^b

³²Abaw et a maibarita' ko maipa'ka' konran raruma et nin nagmatalek konan Dios, bilang sara si Gideon, Barak, Samson, Jefte, David, Samuel tan saray prupita, bale' kurang anay panaon ko. ³³Bana' sa pagmamatalek ra, main konra a nakadaeg nin pupag'adian, main konra a matunong a nipag'uray ra, main saray nakarisibi nin nipangako' nan Dios konra, tan main sara anamaet a kai ra nin napa'no nin leon ta napikmi' ray bebey ra. ³⁴Nangibwat et a lamang sa pagmamatalek ra, main nin kai nin napuuran sin nikwa sara sa burung-burong nin apoy, tan main et nin nalibrin kai ra napati nin saray kuntra konra. Main

^y 11:28 Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Exodo 12:12-29. ^z 11:29 Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Exodo 14:16-31. ^a 11:30 Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Josue 6:1-20.

^b 11:31 Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Josue 2:1-21; 6:22-25.

saraytaw saray makapoy bale' kinumsaw tan nag'in matpel sara, ket saray nikigira, napatakris rasaray kukalaban ra.³⁵ Main nin bubbayin bana' sa pagmamatalek ra, saray nati ana nin myimbro nin pamilya ra ket pinasubli' saran mabyay.

Wanin man anamaet, main saraytaw saray bana' sa pagmamatalek ra ket pinaidap sara angga sin nati sara. Malibri sara kumon no gurutan ray pagmamatalek ra konan Dios, bale' mas pinili' ra a mati ta pigaw nin pabyayen sara sa mas mabistan byay nin kikalamo' konan Dios.

³⁶ Main saraytaw et saray wanti e a nikasubok ra:

Tinuya'-tuya' sara tan ginaru-garuti sara, tan main saraytaw et anamaet saray kinadi-kadinawan tan nipriso.³⁷ Saray raruma et ket pinati sara nin kinudas-kudas nin bato. Main saray piniknga' nin ginarugadi'. Main saray pinati nin beneng. Main saray nakudti-nakodtaw tana tan katat nin karniro o kanding a seket ra ta pinasyan idap nin byay ra. Main saray rinumi'-rumi' tan dinuksa-duksa!³⁸ Saray tutawodti sa mundo, kai sara maikana' nin kikala-kalamo' konra. Wanin man, sarayna edet in nin main nin pagmamatalek konan Dios a napalakwan nin naku-nako sa disyirto tan talugtog, tan nako pinaisalipne' nin niikap sa yuyukib tan uubot.

³⁹ Anta sarain nga'min ket, bana' sa pagmamatalek ra, pinatutu'wan nan Dios a inako' nasara. Wanin man, kai ra nin narisibi nin liso a nipangako' nan Dios konra⁴⁰ bana' ta si Dios ket, main nin mas mabistan nisadya' na para konra tan kontamo ket marate' tamo' a makakikalamo' sara konan Dios no naipasaya atamo konra.

12 ¹ Edet, sabtan ka'bawan ran sarain a main nin kabiangan kontamo. Bara'mo atamon mangkilumba' nin malayo a man'antabayon ra. Kanya' anaod nin si'tamo, matkap tamon galten a sarban makabyat sa pal-layo tamo laloynay kasalanan a maitumba atamo. Ket, ipamuspusan tamoyan palaywen in a nasukat nan Dios para kontamo. ² Matkap tamon ipasayay nakem tamo konan si saya a syay ibwatan nin pagmamatalek tamo konan Dios tan sya et a lamang a mama'get sa sayti angga nin makusto. Sya si Jesus a bana' sa ririket a mantuma'gan kona, nirangep nay idap nin nipasak nin mati, tan inako' nayti mataman nin makapading'ey. Ket sawanin, mantumekre' yadtaw sa sangkata'gayan a kagalangan sa wanana nin Dios. ³ Anaod, ta pigaw nin kai kamo nin tumapo' tan gumurot, dalepdepen moyo a nipangagwanta na nin idap a ginwa' ra kona nin saray tutawon sikakasalanan.

Say Idap nin Dalanan para sa Pakaipatunong

⁴ Si'kamo, kai et nin nirate' sa mapati kamo a pangunguntra moyo sa kadukaan. ⁵ Nalingwanan moyaynayti para a bibilin na nin Dios kontamo nin man'ikwinta nan a'nak na? Wana,

“Anak ko, andi' mo nin gaw'en nin kasan kwinta no pangirangepen
 kata nin pangangakay ko komo,
 tan andi' nin tumapo' a nakem mo no dusawen kata nin
 pangipatunong ko komo,
⁶ bana' ta si'ko, si si'numan a kawa'nán ko, pangirangepen koya nin
 pangangakay ko kona
 tan dusawen koya nin pangipatunong ko kona bana' ta
 man'ikwinta koyan anak ko.”^c.

⁷Ket, mampangirangepen nakamo nin Dios nin pammaturong na komoyo bana' ta man'ikwinta nakamon a'nak na. Anaod, kasan anak a kai na nin iyakay nin ama na. ⁸No kai nakamo nin man'iyakay nin Dios a kapada sa man-gaw'en na sa barang anak na, say kapada moyo, a'nak sa rikor nin kai ra mantungtungen nin uama ra. ⁹Saya et, saray mangatua tamodti, no ipatunong ratamo ket kabilangan tamo sara. Mas matkap nin adayo' a ipaipatunong tamoy byay tamo konan si Ama tamo a namin peteg nin byay kontamo, ket maibyay tamoy byay na. ¹⁰O!, ipatunong ratamon mumatua tamodti sa umnoy taon tamo' dipindi sa wanra a syay maabig bale' si Dios, ipatunong natamoynaod para sa kaabigan tamo nin say panganggawan ket makakirama' atamo sa kapapa'sar nan naiduma.

Parmawen moyo a Magkabyay nin Bilang sa Pagkabyay nan Dios

¹¹ Sawanin, mintras a man'ipatunong yay sayay tawo, maidap a nakem na, bale' no nayadi' ana li', say bunga konan si naipatunong ket say mapteg nin kabibayay, ket makapatinek yan kanakman ran raruma. ¹²Kanya' nin si'kamo bubsat a bara'mon mangkilumba' nin malayo, paksawen moyo a bara'mon nalpok nin takyay moyo. Pagsenen moyo a bara'mon makapoy ana nin tuod moyo.^d ¹³Ket, pakandaen moyon ipatu'rir a pagkabyay moyo nin diri-diritso a kalalako moyo sa kuston dalan nan Dios^e ta pigaw nin saray kalalamo' moyo a bara'mon pilay sa kabibayay ra ket kai sarayna nin mapa'no et no kai edet, mapaanda' sara bana' sa kabibayay moyo.

¹⁴ Si'kamo nga'min, matkap a say abot moyo lawas ket si mabistay pikakalamo' moyon sarba tan say pakaiparmaw moyo sa pagkabyay a bilang sa pagkabyay nan Dios, ta no kai kamo nin magkabyay nin wanin ket kai moya gapo li' nin makalamo' a Dios. ¹⁵Leleg nin gaw'en moyo in, pagawan moyo a kasa komoyo a gurutan nay kamaungan nan Dios. Pagawan moyo et a kasa komoyo a mag'in nin masakit a nakem na. No main nin wanin, bara'mo yan rabot nin makasamal. No tumubo' yadsen sa busel moyo ket pangibwatan in nin mag'in nin magulo tan maitagad nay abaw sa pagkakasalan. ¹⁶Pagawan moyo a kasa komoyo

^c 12:6 Proberbio 3:11-12 ^d 12:12 Isaias 35:3 ^e 12:13 Proberbio 4:26

a mampagkabyay nin nikasama', o kipada kona ni Esau a kai nin nangibilang konan Dios. Nisili na sa sayay pangangan a kanepegan na nin kakan anak,^f ¹⁷ket ambo' nin na'teng naipwira ya sa pammindisyon nan ama na mangibwat konan Dios. Tanda' moyon wanin ta mataman nin wana ket matkap a maga'muran na in, kai na gapo nin nadawat abirno nin inmakis yan nikidawat nin inganga'do, ta kai nayna nin nasilyan a nangyadi' ana.

¹⁸Gaw'en moyo in ta say kakakadani tamo konan Dios ket ambo' ana nin bilang sa gindat. Sin rinisibi ra a Gugan-gan nin saray pupuon tamo, main nin naaraman ra — burung-burong a apoy; pinasyan dedlem; mangisit a gunem; rumaweswes yay siri; ¹⁹maksaw a tunoy nin trumpita; main nin busis a sin narnge' rayayti ket nikidawat saran inganga'do a tumgen yaynan mag'irgo. ²⁰Wanin ta masalak sara konan gan-gan nan Dios a mataman ayep ya tamo' a tumukdo' konan siin si talugtog, matkap a kudasen yan mati.^g ²¹Makapasalak nin talagaytaw nin nasari' ra a pati si Moises ket wana,

“Nangingtar ako sa li'mo ko.”^h

²²Ambo' gapo nin wanin para komoyo! Iti kamoya sa talugtog nan Dios a mantawagen nin Sionⁱ. Iti kamoya sa syudad nan sibibay a Dios. Siti ket si Jerusalem a itaw sa langit. Iti kamoyan mangkiriga konran uanghil a kai nin mabilang sa ka'bawan. ²³Iti kamoya sa dupong ran naiduman pinatawiran a a'nak nan Dios a say ngaran ra ket nailista anadtaw sa langit. Iti kamoya sa adapan nan Dios a syay hwiis sa sarban tawo. Iti kamoyan naikalamo' konran saraytaw intaw saray mapteg nin tutawo a ginwa' nan Dios nin kasaynan pagkurangan ran makikalamo' kona. ²⁴Iti kamoya konan si pinangibwat nay nikagwa' nan ba'yon pitarato ran tutawo tan si Dios. Sya si Jesus. Iti kamoya sa pagkukuri nin daya' na nin makapangikalamo' kontamo konan Dios sin tinmuro', ket mas mabista a kakanaan dyan say daya' na ni Abel nin tinmuro' a maningkap nin paninintinsya.^j

²⁵Andi' atamoyna nin kai nin mangimbabaet sa man'ibarita' na nin Dios yupa' sa daya' na ni Jesus. Wanin ta, saray pupuon tamo nin kai nin nangimbabaet sa nibarita' na sa nitarato na a pina'get nadti sa mundo, kai sara nin nakapal'is nin nadusa. Laloya na si'tamo, kai atamo nin makapal'is nin madusa no gurutan tamo a man'ibarita' na nin si nangibwat sa langit! ²⁶Sin saytaw, say busis nan Dios ket iniyeg a luta', bale' sawanin nisamba na et kontamo,

^f 12:16 Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Genesis 25:27-34. ^g 12:20 Exodus 19:12-13

^h 12:21 Deuteronomio 9:19 ⁱ 12:22 Mabasa a maipa'ka' konan siti si ngaran nan lugar a Sion sa Glusaryo. ^j 12:24 Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Genesis 4:10; Hebreo 9:11-10:25.

"Mi'sa anamanaet li' nin eyegen ko, ambo' tamo' nin si mundo, no kai pati say kalangitan."^k

²⁷Siin nin nibarita' na nin Dios, say rabay nin irgwen, pakasawen na li' a sarba nin ginwa' na a kai nin magnayon ta pigaw nin say mabati' tana ket say magnayon.

²⁸Edet, mangibwat sa anda' nin nakem tamo nin kisalamat kona, tubaleen tamoyay Dios nin pangingibilang tan kalili'mo kona ta maga'muran tamo li' a lugar sa kai gapo nin matege' a Pag'adian na. Maikana' in nin pangrarayo kona. ²⁹Anaod, matkap a ikali'mo tamoya a Dios tamo ta say panunusa na ket bilang yan apoy nin mapungpong a puuran na.^l

Say Gugawa' nin Maikana' sa Adapan nan Dios

13 ¹Ket, ituluy-tuloy moyoy mikawa'nanan a mibubsat sa pammemper.

²Andi' moyo nin isiblet a manan'ili. Saray raruma a mapanan'ili sara ket nanan'ili sarayna nin uanghil nin kai ra nin naaraman.

³Andi' moyo sara nin pauryan a itaw sa priswan tan saray mangkaduksa-duksa' no kai kidamay kamo konra nin bilang nin isen kamon lamang sa wanin nin kapapa'sar.

⁴Matkap a kabilangan nin sarba a kasagradwan nin kasal. Saray mitraasawa, matkap a andi' ra nin sidaen a pikalamo' ran mitraasawa ta tanda' tamo a dusawen nasara li' nin Dios a kiraray sa ambo' ran asawa tan saray mamabayi o kilalaki.

⁵Andi' kamo nin rupan kwarta. Mapda' kamoya sa no ani a main moyo bana' ta wanana mismo nin Dios,

"Kai kata gapo nin pauryan tan kai kata gapo nin lakwanan."^m.

⁶Ket ta wanin, bubsat, kai atamo mag'alangan nin mamarita' a wantamo, "Si Dios a mantumulong kongko ket,

kai ako nin malimmo sa magwa' nin gaw'en kongko nin tawo tamo!"ⁿ

⁷Panemtemen moyo saray pupangulo moyon nangiparate' komoyo nin minsahi a nangibwat konan Dios. Dalepdepen moyoy mabistan nagwaan nin nipagkabyay ra, ket arigen moyoy gesen nin pagmamatialek ra kona. ⁸Anaod, si Jesu-Cristo, kai ya gapo nin manguman. No si'no ya sa linmabas anan panaon, sya et sa anggan sawanin nin panaon, tan sya et li' a lamang sa anggan-angga.

⁹Kanya' nin andi' kamo anamaet nin paibarang sa nagsikabarang nin uakay a naiduma sa Mabistan Patanda' a niyakay komoyo. O', say mabista anaod ket si mapagsen a kanakman tamo yupa' sa

^k 12:26 Exodus 19:18; Hagai 2:6 ^l 12:29 Deuteronomio 4:24

^m 13:5 Deuteronomio 31:6,8 ⁿ 13:6 Kanta 118:6

kamaungan nan Dios. Ambo' nin say panunumbok tamo sa ibarita' nin Gugan-gan maipa'ka' sa pangangan a makapamagsen kontamo, ta kasa anamaet nin naitulong nin sain konran saraytaw saray nanumbu-tumbok ana.

¹⁰ Main nin pinakada'ton tamo a sya nin diri si Jesus. Saray mantumumbok sa Gugan-gan, kasan kanepegan ran kitao konan sitin da'ton. ¹¹ Anaod, kapada ya in nin da'ton ran Judio para sa pakapirduna nin kukasalanan. Sa saytin da'ton, ika' na nin si Sangkata'gayan nin Padi' itaw sa Sangkasantusan nin Lugar a daya' ran da'ton nin uayep ket say laman ra matkap nin puuran itaw sa rikor nin babali.^o ¹² Wanin anamaet, si Jesus a syay pinakada'ton tamo, pinadya'dya' yan nati sa rikor nin babali ta pigaw nin mangibwat sa daya' na nin tinmuro' ket maparinggas nay tutawo sa kukasalanan ra. ¹³ Kanya' nin, bubsat, kikalamo' atamo kona nin rumikor ana sa pammemper a naimatawan tamo tan kirano' atamoya'na sa nikatuya'-tuya' na ¹⁴ta, sitin mundo, ambo' yayti a peteg nin lugar tamo no kai rabay tamoyan tuloy nin marate' taw si peteg nin piikapan tamo li' nin anggan-angga.

¹⁵ Ket, bana' sa ginwa' na ni Jesus, raywen tamoyan pirmi a Dios, a ibari-barita' tamoy sangkabistawan nin ginwa' na para kontamo. Say pangwa' tamo nin wanin ket pinakada'ton tamo kona. ¹⁶ Matkap a pirmi kamo et nin mangwa' nin maabig yup'a' sa panunulong moyo sa saya tan saya, bana' ta say pangwa' moyon wanin ket pinakada'ton moyo nin makapamaririket konan Dios.

¹⁷ Reng'en moyo sara in saray mampangipangulo komoyo tan tumulok kamo sa irgo ra bana' ta trabaho ra in say pagawan rakamo ket umbat sara li' konan Dios no pa'no ra nin ginwa' in. Paririketen moyo sara sa sitin trabaho ra tan andi' moyo nin paidapen a nakem ra ta kasan maga'muran moyo sa sain.

¹⁸ Idasalan rakami. Anaod, tanda' min kasan abas a ginwa' mi ta rabay min say sarban gaw'en mi ket matunong. ¹⁹ Lalu-laloynan dawaten ko komoyo a idasal moyo nin madali' nakoynan isubli' nin Dios isen komoyo.

Bindisyon tan Masusuyot nin Pangingigalang

²⁰ Anaod, marayo yay Dios! Syay mampamangibwatan nin mabistan kapapa'sar. Pinasubli' nayan mabyay si Uunuren tamon Jesus, ket pinag'in nayan Sangkabistawan nin Pastor kontamon bara'mon kukarniro na sin pina'get na yup'a' sa daya' na nin tinmuro' a magnayon anggan-angga nin nitarato na nin Dios sa tawo. ²¹ Sawanin, ibi na kumon komoyo mangibwat kona ni Jesu-Cristo a sarba nin matkap moyon tulong ta

^o **13:11** Exodus 29:14; Leviticus 4:12,21; 9:11; 16:27 Main nin raruman da'ton a magwa' ray mangalap nin tao ra a pupadi' bale' sa saytin da'ton para sa kasalanan ket maiyaw'a'

pigaw nin magwa' moyoy karabayan na para komoyo leleg nin gaw'en na komoyo no ani a makapaririket kona. Ket, sapa kumon ta itandudo' ya a ngaran na anggan-angga!

Peteg a wanin.

²² Bubsat ko, ta anted ya tamo' man layi ti si surat ko ket dawaten ko komoyo a tarusan moyo nin maong a man'ibibilin ko.

²³ Rabay kon matandaan moyo a si busat tamo nin si Timoteo, bulos yayna ket no kai nin mabalam a kararate' nadti, kalamo' koya li' no mako akodsen komoyo.

²⁴ Iparate' moyoy pammakumusta mi konran saray pupangulo moyo tan konran sarba ran tutawo nan Dios isen.

Saray bubsat nin taga Italia, mampakumustawen rakamo.

²⁵ Sapa kumon ta bindisyunan nakamo nga'min nin Dios.